

**WYMAGANIA EDUKACYJNE – HISTORIA, ZAKRES PODSTAWOWY, KLASA IV LO, R.SZK. 2024/2025**

**PROGRAM „POZNAC PRZESZŁOŚĆ”**

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2018 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej. Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

| Temat lekcji                               | Zagadnienia                                                                                                                                                                                                                                                                        | Wymagania na poszczególne oceny                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocena dopuszczająca<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ocena dostateczna<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ocena dobra<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Ocena bardzo dobra<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocena celująca<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                              |
| Dział I:<br>Na frontach II wojny światowej |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                       |
| Wybuch II wojny - kampania polska          | <ul style="list-style-type: none"><li>W przededniu wojny</li><li>Niemiecka napaść na Polskę</li><li>Przeciwko Blitzkriegowi</li><li>Napaść sowiecka na Polskę</li><li>Ostatnie punkty oporu</li><li>Pierwsze zbrodnie hitlerowskie w Polsce</li><li>Ocena wojny obronnej</li></ul> | – stosuje pojęcia: <i>Blitzkrieg (wojna błyskawiczna)</i> , <i>Schleswig-Holstein</i> ,<br>– charakteryzuje wkroczenie wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow oraz przykłady współpracy niemiecko-sowieckiej<br>– omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 17 września 1939 r., 6 października 1939 r. | – stosuje pojęcia: <i>bitwa graniczna</i> , <i>dziwna wojna</i> , <i>„polskie Termopile”</i><br>– porównuje potencjał militarny stron konfliktu<br>– omawia działalność postaci: Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego<br>– omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii polskiej<br>– opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy, w tym: Westerplatte, Poczty Polskiej, Mokrej, Wizny, bitwy nad Bzurą, Warszawy, Kocka, i wskazuje te miejsca na mapie | – stosuje pojęcia: <i>provokacja gliwicka</i> , <i>„Fall Weiss”</i> , <i>Luftwaffe</i> , <i>Einsatzgruppen (Grupy Specjalne)</i> , <i>przedmoście rumuńskie</i><br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1–3 września 1939 r., 3 września 1939 r.<br>– opisuje główne etapy kampanii polskiej<br>– omawia działalność postaci: Henryka Sucharskiego i Franciszka Dąbrowskiego, | – przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r.<br>- omawia wydarzenia związane z datami:<br>9 września 1939 r.,<br>12 września 1939 r.,<br>28 września 1939 r.,<br>2 października 1939 r.<br>– omawia działalność postaci: Tadeusza Kutrzeby, Władysława Bortnowskiego, Władysława Raginisa, Władysława Langnera, Józefa Unruga, Stanisława Dąbka | – prezentuje założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji wobec konfliktu polsko-niemieckiego<br>– podaje przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, m.in. w Wieluniu, Bydgoszczy, okolicach Wejherowa |

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | – wyjaśnia przyczyny przegranej Polski w wojnie we wrześniu 1939 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                   |
| Podbój Europy przez Hitlera i Stalina 1939-1941 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Współpraca ZSRS i III Rzeszy</li> <li>• Sowieckie podboje</li> <li>• Podbój Danii i Norwegii przez Niemcy</li> <li>• Podbój Belgii, Holandii i Francji</li> <li>• Przeciwno Wielkiej Brytanii</li> <li>• Wojna na Bałkanach</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: pakt Ribbentrop–Mołotow, kolaboracja, bitwa o Anglię</p> <p>– omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Adolfa Hitlera</p> <p>– wymienia sojuszników III Rzeszy, którzy przystąpili do współpracy w latach 1939–1941</p> <p>– wyjaśnia znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników w bitwie o Anglię</p> | <p>– stosuje pojęcia: wojna zimowa, republiki bałtyckie, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji, RAF</p> <p>– omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Winstona Churchilla</p> <p>– charakteryzuje cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 oraz przykłady ich współpracy</p> <p>– wskazuje na mapie: kierunki agresji sowieckiej, niemieckiej i włoskiej oraz obszary okupowane przez agresorów</p> <p>– omawia wydarzenia związane z agresją sowiecką i niemiecką z: listopada 1939 r. marca 1940 r., maja 1940 r., lipca–października 1940 r.</p> <p>– przedstawia główne przyczyny klęski Francji w 1940 r.</p> | <p>– stosuje pojęcia: „Fall Gelb”, operacja „Lew morski”, linia Mannerheima, Linia Maginota</p> <p>– omawia działalność postaci: Charles’a de Gaulle’a, Philippe’a Pétaina, Josipa Broza-Tito, Carla Gustafa Mannerheima, Vidkuna Quislinga, Hermanna Göringa, Ante Pavelicia, Léona Degrelle</p> <p>– omawia wydarzenia związane z datami: 12 marca 1940 r., 9 kwietnia 1940 r., 10 maja 1940 r., 22 czerwca 1940 r., 28 października 1940 r., 6 kwietnia 1941 r.– 1 czerwca 1941 r., 10 kwietnia 1941 r.</p> | <p>– omawia działalność postaci: Josipa Broza-Tito, Ante Pavelicia, Léona Degrelle – szczegółowo opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941, wskazując zmiany na mapie politycznej</p> <p>– opisuje przebieg bitwy o Anglię, uwzględniając uzbrojenie obu stron konfliktu oraz sytuację ludności cywilnej Wielkiej Brytanii</p> <p>– wyjaśnia znaczenie zawarcia zawieszenia broni w Compiègne w czerwcu 1940 r</p> | <p>– omawia sposób przejęcia kontroli nad republikami bałtyckimi przez ZSRS w 1940 r.</p> <p>– charakteryzuje sytuację na Bałkanach w 1941 r.</p> |
| Front wschodni 1941-1943                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Napaść Niemiec na ZSRS</li> <li>• Bitwa pod Moskwą</li> <li>• Niemcy i podbita ludność</li> </ul>                                                                                                                                      | <p>– stosuje pojęcia: plan „Barbarossa”, wielka wojna ojczyźniana, Lend-Lease Act, koalicja antyhitlerowska</p>                                                                                                                                                                                                                               | <p>– stosuje pojęcia: Lend-Lease Act,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: marzec 1941 r., 22 czerwca 1941 r., 12 lipca 1941 r., luty 1943 r., lipiec 1943 r.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>– stosuje pojęcia: Lebensraum (‘przestrzeń życiowa’), blokada Leningradu, „droga życia”</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>– omawia działalność postaci: Friedricha von Paulusa, Stepana Bandery</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>– opisuje potencjał wojenny stron konfliktu, ich taktykę oraz uzbrojenie</p>                                                                   |

|                                          |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                       |
|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wspólnie przeciw Hitlerowi</li> <li>• Bitwa o Stalingrad</li> </ul>                                                                                               | <p>– omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Gieorgija Żukowa</p> <p>– charakteryzuje przyczyny nawiązania współpracy Wielkiej Brytanii i ZSRS oraz USA</p> <p>– omawia stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców,</p> <p>– przedstawia politykę III Rzeszy wobec ludności cywilnej ZSRS i wobec jeńców</p> | <p>– opisuje przebieg wojny i analizuje przyczyny klęski niemieckiego Blitzkriegu w ZSRS</p> <p>– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny na froncie wschodnim: Leningrad, Moskwa, Stalingrad,</p> <p>– ocenia znaczenie pomocy w ramach Lend-Lease Act dla wyniku wojny na froncie wschodnim</p> <p>- podaje przykłady podjęcia współpracy z Niemcami i wyjaśnia ich przyczyny</p> |                                                                                                                                       | <p>6 grudnia 1941 r., listopad 1942 r., wrzesień 1941 r. styczeń 1944 r.</p> <p>– omawia znaczenie klęski stalingradzkiej dla Niemiec</p>                                                                    |                                                                                       |
| Polityka okupacyjna III Rzeszy w Europie | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sytuacja ludności okupowanych krajów</li> <li>• Postawy ludności i władz krajów okupowanych</li> <li>• Ruch oporu i partyzantka w krajach europejskich</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: polityka rasowa, ruch oporu, podludzie, nadludzie, partyzantka</p> <p>– omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera</p> <p>– wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu</p>                                                                                         | <p>– stosuje pojęcia: pakt trzech, polityka rasowa, przestrzeń życiowa, Generalny Plan Wschodni, ruch oporu, podludzie, nadludzie, partyzantka</p> <p>– omawia działalność postaci: Charles’a de Gaulle’a, Philippe’a Pétaina</p>                                                                                                                                                    | <p>– charakteryzuje zróżnicowanie polityki niemieckiej na terenach okupowanych</p> <p>– omawia postawy ludności okupowanej Europy</p> | <p>– stosuje pojęcia: Résistance, Rote Kapelle, polityka „piernika i pejczy”</p>                                                                                                                             | <p>– porównuje sytuację w okupowanych krajach zachodnich i w Polsce</p>               |
| Polityka III Rzeszy - holokaust          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Separacja ludności żydowskiej</li> <li>• W stronę zagłady</li> <li>• Zagłada Żydów</li> <li>• Powstanie w getcie</li> <li>• Postawy wobec Holokaustu</li> </ul>   | <p>– stosuje pojęcia: gwiazda Dawida, getto</p> <p>– przedstawia założenia i metody polityki hitlerowskiej wobec Żydów oraz etapy i metody jej realizacji (od dyskryminacji do zagłady)</p>                                                                                                                                                               | <p>– stosuje pojęcia: Żydowska Organizacja Bojowa, medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”</p> <p>– omawia działalność postaci: Adolfa Eichmanna, Heinricha Himmlera, Reinharda Heydricha, Mordechaja Anielewicza, Marka Edelmana, Jana Karskiego, Witolda Pileckiego, Janusza</p>                                                                                                 | <p>– stosuje pojęcia: Szoah, „Żegota”, Żydowski Związek Wojskowy, Endlösung (‘ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej’)</p>         | <p>– omawia działalność postaci: Juliusza Grobelnego, Władysława Bartoszewskiego, Zofii Kossak-Szczuckiej, Wandy Krahelskiej, Matyldy Getter, Adama Sapiehy, Jana i Antoniny Żabińskich, Jurgena Stroppa</p> | <p>– omawia działalność postaci: Wandy Krahelskiej, Matyldy Getter, Adama Sapiehy</p> |

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                              |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
|                   |                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>– przedstawia sposób organizacji i cel działania sieci obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady, wyjaśnia różnice pomiędzy nimi, rozpoznaje główne miejsca eksterminacji (Auschwitz-Birkenau, Sobibór, Treblinka, Bełżec)</p> | <p>Korczaka, rodziny Ulmów, Ireny Sendlerowej</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r.</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r.</p> <p>– omawia bilans Holokaustu</p> <p>– przedstawia formy pomocy Żydom niesione przez ludność krajów okupowanych</p>                                                                           | <p>– omawia działalność postaci: Juliusza Grobelnego, Władysława Bartoszewskiego,</p> <p>– wymienia miejsca eksterminacji: Chełmno nad Nerem, Babi Jar, Jedwabne, Ponary</p>                                                                                                                                                       | <p>– wymienia miejsca eksterminacji: Chełmno nad Nerem, Babi Jar, Jedwabne, Ponary</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                              |
| Wojna poza Europą | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Początek walk w Afryce</li> <li>• Zakończenie walk w Afryce</li> <li>• Wojna na morzach i oceanach</li> <li>• Atak na Pearl Harbor</li> <li>• Ofensywa japońska w Azji</li> <li>• Wojna na Pacyfiku</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: wojna na Pacyfiku, U-Boot, Pearl Harbor, lotniskowiec</p> <p>– omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera</p> <p>- wskazuje na przyczyny zwycięstwa aliantów</p>                         | <p>– stosuje pojęcia: wilcze stada, U-Boot, Pearl Harbor</p> <p>– omawia działalność postaci: Franklina Delano Roosevelta</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 7 grudnia 1941 r., 4–7 czerwca 1942 r., październik–listopad 1942 r.</p> <p>– wymienia cele strategiczne państw Osi w walkach poza Europą</p> <p>– omawia przebieg wojny w Afryce w latach 1941–43, wskazuje na przyczyny zwycięstwa aliantów</p> | <p>– stosuje pojęcia: operacja „Torch”, operacja, Kriegsmarine, U-Boot, Royal Navy</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami:</p> <p>– szczegółowo omawia przebieg walk w Afryce i Azji</p> <p>– przedstawia specyfikę wojny na Pacyfiku i wymienia przełomowe starcia zbrojne na tym obszarze podczas II wojny światowej</p> | <p>– stosuje pojęcia: operacja „Torch”, operacja, Kriegsmarine, U-Boot, Royal Navy</p> <p>– omawia działalność postaci: Bernarda Montgomery’ego, Erwina Rommla, Karla Dönitza, Isoroku Yamamoto</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 13 września 1940 r., grudzień 1940 r., listopad 1941 r., sierpień 1942 r., luty 1943 r., październik–listopad 1942 r., 13 maja 1943 r.</p> | <p>– opisuje uzbrojenie stron konfliktu i ocenia ich potencjał militarny</p> |

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                     |
|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| Działania Wielkiej Koalicji, droga do zwycięstwa 1943-45 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Początki Wielkiej Koalicji</li> <li>• Bitwa na łuku Kurskim</li> <li>• Desant na Sycylię i Włochy</li> <li>• Konferencje Wielkiej Trójki</li> <li>• Łądowanie w Normandii i otwarcie drugiego frontu</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, Wielka Koalicja</p> <p>– omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla</p> <p>– przedstawia znaczenie wydarzeń: bitwy na łuku Kurskim oraz powstania drugiego frontu w Normandii</p>                                                        | <p>– stosuje pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, D-Day, Wielka Koalicja</p> <p>– omawia działalność postaci: Dwighta Eisenhowera</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 14 sierpnia 1941 r., 28 listopada–1 grudnia 1943 r., 4–11 lutego 1945 r., 6 czerwca 1944 r.</p> <p>– wyjaśnia genezę powstania Wielkiej Koalicji oraz omawia znaczenie zasad sformułowanych w Karcie atlantyckiej</p> <p>– przedstawia znaczenie wydarzeń: kapitulacji Włoch, bitwy o Monte Cassino</p> <p>– omawia znaczenie konferencji w Teheranie</p> | <p>– stosuje pojęcia: operacja „Overlord”, operacja „Market Garden”,</p> <p>– podaje główne założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej</p>                                                                     | <p>– stosuje pojęcia: operacja „Cytadela”, Włoska Republika Socjalna</p> <p>– omawia działalność postaci: George’a Pattona, Douglasa MacArthura, Pietra Badoglio</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 14 stycznia 1943 r., 10 lipca 1943 r., 19 sierpnia 1943 r., 8 września 1943 r., 23/24 czerwca 1944 r., październik 1944 r.</p>                                                                                           | – opisuje strategię oraz uzbrojenie stron konfliktu |
| Droga do zwycięstwa, cz.2                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wyzwolenie Europy Środkowo-Wschodniej</li> <li>• Konferencja w Jałcie</li> <li>• Zajęcie Niemiec i Austrii</li> <li>• Konferencja w Poczdamie</li> <li>• Zakończenie walk na Pacyfiku</li> </ul>                | <p>– stosuje pojęcia: porządek jałtański, atak atomowy</p> <p>– omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 8 maja 1945 r. 6 i 9 sierpnia 1945 r.</p> <p>– opisuje okoliczności i skutki wynalezienia oraz pierwszego użycia broni atomowej</p> | <p>– stosuje pojęcia: porządek jałtański, naloty dywanowe, taktyka „żabich skoków”, atak atomowy</p> <p>– omawia działalność postaci: Harry’ego Trumana, Clementa Attlee</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 czerwca 1944 r., 24 kwietnia 1945 r.,</p> <p>– omawia znaczenie operacji „Bagration</p> <p>– przedstawia ustalenia oraz znaczenie konferencji Wielkiej Trójki w Jałcie oraz Poczdamie</p>                                                                                                                            | <p>– stosuje pojęcia: projekt „Manhattan”, kamikadze</p> <p>– omawia działalność postaci: Dwighta Eisenhowera, Alfreda Jodla, Wilhelma Keitla, Hirohito</p> <p>– omawia przebieg działań wojennych w Europie i na Dalekim Wschodzie w 1945 r.</p> | <p>– stosuje pojęcia: projekt „Manhattan”, kamikadze</p> <p>– omawia działalność postaci: George’a Pattona, Douglasa MacArthura</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 14 stycznia 1943 r., 10 lipca 1943 r., 19 sierpnia 1943 r., 8 września 1943 r., 23/24 czerwca 1944 r., październik 1944 r., 12 stycznia 1945 r., 16 kwietnia 1945 r.</p> <p>– wyjaśnia znaczenie udziału Wojska Polskiego w operacji berlińskiej 1945</p> | – przedstawia okoliczności zamachu na Hitlera       |

**Dział II:  
Polska i Polacy w latach wojny i okupacji**

|                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Polacy pod okupacją niemiecką i sowiecką  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Podział ziem polskich w 1939 r.</li> <li>• Wyniszczenie polskich elit</li> <li>• Polityka III Rzeszy wobec Polaków</li> <li>• Niemieckie zbrodnie w Polsce</li> <li>• Polityka ZSRS wobec Polaków</li> <li>• Deportacje w głąb ZSRS</li> <li>• Zbrodnia katyńska</li> <li>• Wobec sowieckiej okupacji</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, deportacja,</p> <p>– omawia działalność postaci: Maksymiliana Marii Kolbego, Hansa Franka</p> <p>– omawia i wskazuje na mapie podział ziem polskich okupowanych przez ZSRS i III Rzeszę oraz zmiany wprowadzone po 1941 r.</p> <p>– podaje przykłady zbrodni niemieckich dokonanych na ludności polskiej</p> <p>– wskazuje grupy społeczne najbardziej narażone na prześladowania niemieckie i sowieckie</p> | <p>– stosuje pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, Volkslista, kontyngent, „gadzinówka”, deportacja,</p> <p>– omawia działalność postaci: Wandy Wasilewskiej</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: kwiecień–maj 1940 r., maj–czerwiec 1940 r.</p> <p>– omawia przebieg deportacji Polaków z Kresów Wschodnich w głąb ZSRS</p> <p>– charakteryzuje przebieg oraz znaczenie zbrodni katyńskiej</p> | <p>– stosuje pojęcia: Sonderaktion „Krakau”, akcja AB, sowietyzacja „granatowa policja”, paszportyzacja</p>                                                                                                                             | <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: październik 1939 r., 1–2 listopada 1939 r., 5 marca 1940 r., marzec 1941 r.</p>                                                                            | <p>– wyjaśnia rolę okupantów w zaognianiu trudnych relacji polsko-litewskich i polsko-ukraińskich</p>                                                                                             |
| Rząd polski na emigracji i jego działania | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Polski rząd na uchodźstwie</li> <li>• Polskie siły zbrojne na Zachodzie</li> <li>• Układ Sikorski–Majski</li> <li>• Zerwanie stosunków polsko-sowieckich</li> <li>• Katastrofa gibraltarska</li> <li>• Polskie władze w ZSRS</li> </ul>                                                                          | <p>– stosuje pojęcia: rząd emigracyjny, armia Andersa, katastrofa gibraltarska</p> <p>– omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa</p> <p>– wyjaśnia okoliczności zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem</p>                                                                                                                                                                                                      | <p>– stosuje pojęcia: układ Sikorski–Majski, katastrofa gibraltarska</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 30 września 1939 r., 30 lipca 1941 r., 14 lutego 1942 r., 25 kwietnia 1943 r., 4 lipca 1943 r.</p> <p>– omawia założenia układu Sikorski–Majski</p> <p>– opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii gen. Władysława Andersa</p>                                                              | <p>– omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 13 listopada 1939 r., 13 kwietnia 1943 r., 30 czerwca 1943 r.,</p> <p>– charakteryzuje postawę Wielkiej Trójki wobec ZSRS</p> | <p>– stosuje pojęcie: Rada Narodowa RP</p> <p>– omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta i Władysława Gomułki, Kazimierza Sosnkowskiego, Cyryla Ratajskiego, Pawła Findera, Marcelego Nowotki</p> | <p>– przedstawia okoliczności utworzenia polskiego rządu emigracyjnego (w tym umowę paryską oraz antysanacyjny charakter rządu)</p> <p>– ocenia znaczenie śmierci gen. Władysława Sikorskiego</p> |

|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | – wymienia wydarzenia związane z datami:<br>31 grudnia 1943 r./<br>1 stycznia 1944 r.,<br>styczeń 1944 r.<br>– wymienia tworzące się w ZSRS i w kraju ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych (od powstania PPR do utworzenia KRN) |                                                                                                                          |
| Polskie Państwo Podziemne i ruch oporu na ziemiach okupowanych | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Struktury Polskiego Państwa Podziemnego</li> <li>• Konspiracja wojskowa</li> <li>• Działalność Polskiego Podziemia</li> <li>• Konspiracja cywilna</li> <li>• Pozostałe podziemne organizacje zbrojne</li> <li>• Rzeź wołyńska</li> <li>• Akcja „Burza”</li> </ul> | – stosuje pojęcia: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, partyzantka, rzeź wołyńska, tajne komplety<br>– wymienia wydarzenia związane z datami:<br>27 września 1939 r.,<br>14 lutego 1942 r.<br>– omawia cele i przebieg akcji „Burza” | – stosuje pojęcia: cichociemni, Delegat Rządu RP na Kraj, sabotaż, dywersja, „krwawa niedziela”,<br>– omawia działalność postaci: Stefana Roweckiego ps. Grot, Augusta Emila Fieldorfa<br>– wymienia konspiracyjne struktury wojskowe (SZP, ZWZ, AK, Bataliony Chłopskie)<br>– opisuje najważniejsze akcje ZWZ–AK<br>– przedstawia genezę i przebieg rzezi wołyńskiej | – stosuje pojęcia: BIP, Związek Odwetu, organizacja „Wachlarz”, Kedyw, Gwardia Ludowa,<br>– omawia działalność postaci: Franza Kutschery, Tadeusza Komorowskiego ps. Bór, Jana Karskiego, Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 11 lipca 1943 r., 1 lutego 1944 r. | – stosuje pojęcia: Rada Jedności Narodowej, Narodowa Organizacja Wojskowa, WRN<br>– omawia działalność postaci: Cyryla Ratajskiego,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 9 stycznia 1944 r., 26 marca 1943 r., 30 czerwca 1943 r.,    | – omawia działalność postaci: Zygmunta Berlinga, Bolesława Bieruta,                                                      |
| Powstanie warszawskie i rok 1945                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Przyczyny wybuchu powstania</li> <li>• Przebieg walk powstańczych</li> <li>• Zachodni alianci wobec powstania</li> <li>• Upadek powstania</li> </ul>                                                                                                              | – stosuje pojęcia: akcja „Burza”, godzina „W”, Rząd Tymczasowy<br>– omawia działalność postaci: Tadeusza Komorowskiego ps. Bór,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami:<br>1 sierpnia 1944 r.,                                                                 | – stosuje pojęcia: Manifest PKWN,<br>– omawia działalność postaci: Antoniego Chruściela<br>– omawia przyczyny decyzji o wybuchu powstania                                                                                                                                                                                                                             | – stosuje pojęcia: RONA<br>– prezentuje polskie organizacje partyzanckie, uwzględniając ich stosunek do rządu na uchodźstwie                                                                                                                                                                                  | – omawia działalność postaci: Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Ludwiga Fischera, Oskara Dirlwängera, Mieczysława                                                                                                                            | – omawia działalność postaci: Oskara Dirlwängera, Mieczysława Kamińskiego,<br>– ocenia decyzję władz polskiego podziemia |

|                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Znaczenie powstania warszawskiego</li> <li>• Nowe rządy w Polsce</li> <li>• Walki na ziemiach polskich</li> </ul>                                                                                                  | <p>2 października 1944 r.</p> <p>– prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego</p>                                                                                                           | <p>w Warszawie, uwzględniając sytuację na froncie i w okupowanej Polsce</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca</p> <p>– prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego</p>                                                                                                                                                                                                                               | <p>– opisuje przebieg walk oraz bilans powstania warszawskiego</p>                                                                                                                                                                                                                        | <p>Kamińskiego, Edwarda Osóbki-Morawskiego</p> <p>– charakteryzuje przebieg walk na ziemiach polskich w 1945 r.</p> <p>– omawia sposób funkcjonowania Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>– wymienia najważniejsze akcje oddziałów polskiego podziemia</p> | <p>dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną</p>     |
| <p>Polacy na frontach II wojny światowej</p>                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Początki Polskich Sił Zbrojnych</li> <li>• Polskie lotnictwo w Anglii</li> <li>• Walki w Afryce</li> <li>• Udział w wyzwoleniu Włoch i krajów Europy zachodniej</li> <li>• Formacje zbrojne u boku ZSRS</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Enigma,</p> <p>– omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa,</p> <p>– omawia wydarzenia związane z datami: 18 maja 1944 r.</p> | <p>– stosuje pojęcia: Armia Polska w ZSRS, Wojsko Polskie w ZSRS, „szczury Tobruku”</p> <p>– omawia działalność postaci: Mariana Rejewskiego, Henryka Żygalskiego oraz Jerzego Różyckiego, Stanisława Maczka</p> <p>– podaje miejsca oraz formacje biorące udział w najważniejszych bitwach II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglę, oblężenie Tobruku, Monte Cassino, Arnhem) oraz wskazuje miejsca na mapie</p> | <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: sierpień–wrzesień 1940 r., 5 maja 1945 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Władysława Kopańskiego, Stanisława Sosabowskiego,</p> <p>– opisuje dokonania polskich pilotów podczas II wojny światowej oraz losy polskiej floty wojennej</p> | <p>wymienia wydarzenia związane z datami: styczeń 1940 r., maj 1940 r., sierpień 1940 r., 1942 r., październik 1943 r., wrzesień 1944 r., 21 kwietnia 1945 r.,</p> <p>– omawia działalność postaci: Zygmunta Berlinga,</p>                                  | <p>– omawia działalność postaci: Michała Żymierskiego ps. Rola, Karola Świerczewskiego</p> |
| <p style="text-align: center;"><b>Dział III:</b><br/><b>Europa i świat po zakończeniu wojny</b></p> |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| <p>Europa po zakończeniu wojny, początki „zimnej wojny”</p>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bilans strat wojennych</li> <li>• Budowa nowego porządku światowego</li> <li>• Powstanie ONZ</li> <li>• Okupacja Niemiec i Austrii</li> <li>• Doktryna Trumana i plan Marshalla</li> <li>• Komunizm w Europie</li> </ul>                                           | <p>– stosuje pojęcia: układ dwubiegunowy, supermocarstwo,</p> <p>– przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń materialnych</p> <p>– omawia politykę mocarstw wobec okupowanych Niemiec i Austrii</p>                                                                                                                                                                                                        | <p>– stosuje pojęcia: zasada 4D, proces norymberski, doktryna Trumana, plan Marshalla</p> <p>– omawia działalność postaci: Harry’ego Trumana, George’a Marshalla</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1944–1948, 26 czerwca 1945 r., 17 lipca–2 sierpnia 1945 r., marzec 1947 r.</p> <p>– wymienia najważniejsze postanowienia konferencji w Poczdamie</p> <p>– charakteryzuje przyczyny wzrostu znaczenia ZSRS oraz USA</p>                                                                                                        | <p>– opisuje genezę oraz cele ONZ</p> <p>– stosuje pojęcia: taktyka salami, Kominform</p> <p>– wyjaśnia przyczyny spadku wpływów Wielkiej Brytanii i Francji</p> <p>– przedstawia przejawy wzrostu znaczenia komunizmu w Europie</p>                                                                                                                                                                                                            | <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 25 kwietnia 1945 r., 20 listopada 1945 r., 1 października 1946 r., czerwiec 1947 r., 27 września 1947 r.</p> <p>– opisuje znaczenie doktryny Trumana oraz planu Marshalla dla procesu integracji europejskiej</p>                                                         | <p>– przedstawia przebieg i wynik wojny domowej w Grecji</p>              |
| <p>Europa za „żelazną kurtyną” – blok wschodni po II wojnie</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Podzielona Europa</li> <li>• Ku zjednoczonej Europie</li> <li>• Stalinizm w państwach bloku wschodniego</li> <li>• Powojenne Niemcy i Austria</li> <li>• Powstanie RFN i NRD</li> <li>• Śmierć Stalina i destalinizacja</li> <li>• Powstanie węgierskie</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: żelazna kurtyna, zimna wojna, NRD, RFN, NATO, Układ Warszawski,</p> <p>– omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 5 marca 1946 r., 5 marca 1953 r.,</p> <p>– omawia znaczenie tajnego referatu Chruszczowa</p> <p>– charakteryzuje cechy stalinizmu w państwach Europy Środkowo-Wschodniej</p> <p>– omawia formy kultu jednostki w krajach komunistycznych</p> | <p>– stosuje pojęcia: strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny, EWWiS, Beneluks</p> <p>– omawia działalność postaci: Konrada Adenauera, Roberta Schumana</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1948 r.–maj 1949 r., 4 kwietnia 1949 r., 14 maja 1955 r., luty 1956 r.</p> <p>– charakteryzuje różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej</p> <p>– przedstawia przebieg i rezultat sowieckiej blokady Berlina</p> <p>– omawia genezę powstania NATO oraz podaje nazwy</p> | <p>– stosuje pojęcia: powstanie berlińskie, Rada Europy</p> <p>– omawia działalność postaci: Imre Nagya, Ławrientija Berii,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 20 września 1949 r., 23 października 1949 r., 23 lipca 1952 r., 16 czerwca 1953 r., 23 października–4 listopada 1956 r.</p> <p>– charakteryzuje przebieg integracji europejskiej w latach 50. XX w.</p> <p>– wyjaśnia genezę powstania dwóch państw niemieckich</p> | <p>– stosuje pojęcia: powstanie berlińskie, tajny referat, Rada Europy</p> <p>– omawia działalność postaci: Wilhelma Piecka, Waltera Ulbrichta, Janosa Kadara, Alcide de Gasperiego,</p> <p>– podaje przyczyny powstania berlińskiego z 1953 r.</p> <p>– opisuje przebieg i skutki wydarzeń na Węgrzech w 1956 r.</p> | <p>– omawia działalność postaci: Józsefa Mindszentyego, Pála Malétera</p> |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                | najważniejszych państw, które przystąpiły do NATO oraz Układu Warszawskiego<br>– omawia znaczenie tajnego referatu Chruszczowa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | – podaje przyczyny wystąpień na Węgrzech w 1956 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                        |
| Dekolonizacja Azji                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Walka o niepodległość Indii</li> <li>• Chińska Republika Ludowa</li> <li>• Chiny w czasach Mao Zedonga</li> <li>• Wojna w Korei</li> <li>• Wyzwolenie Indochin i Indonezji</li> </ul> | – stosuje pojęcia: taktyka biernego oporu, Wielki Skok, rewolucja kulturalna,<br>– omawia działalność postaci: Mahatmy Gandhiego, Mao Zedonga,<br>– wskazuje na mapie: Indie, Pakistan, Chiny,<br>– przedstawia postulaty, przebieg i skutek Wielkiego Skoku i rewolucji kulturalnej w Chinach | – stosuje pojęcia: czerwona książeczka<br>– omawia działalność postaci: Ho Chi Minha, Czang Kaj-szeka<br>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1947 r., 1949 r., 1950–1953<br>– wskazuje na mapie: Tajwan, Japonię, Koreę Północną i Południową, Wietnam<br>– opisuje przemiany w Chinach w latach 40. XX w.<br>– przedstawia postulaty, przebieg i skutek Wielkiego Skoku i rewolucji kulturalnej w Chinach<br>– wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu | – stosuje pojęcia: Kuomintang, Czerwona Gwardia, hunwejbini,<br>– omawia działalność postaci: Douglasa MacArthura, Kim Ir Sena,<br>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1954 r., 1955–1975, 1971<br>– opisuje proces dekolonizacji Azji oraz ocenia jego następstwa<br>– opisuje przebieg walki o niepodległość Indii<br>– charakteryzuje komunistyczne reżimy w Chinach, Korei Północnej, Wietnamie i Kambodży, uwzględniając szczególnie stosunek władzy do jednostki | – stosuje pojęcia: Kuomintang, Czerwona Gwardia, hunwejbini, Czerwoni Khmerzy<br>– omawia działalność postaci: Denga Xiaopinga<br>– wskazuje na mapie: Laos, Kambodżę, Kaszmir<br>– opisuje proces dekolonizacji Azji oraz ocenia jego następstwa<br>– podaje przykłady państw Dalekiego Wschodu współpracujących z USA | – przedstawia przykłady konfliktów postkolonialnych w Azji                                                                             |
| Bliski Wschód i Afryka po II wojnie światowej | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Powstanie Izraela</li> <li>• Kryzys sueski</li> <li>• Od wojny sześciodniowej do kryzysu paliwowego</li> <li>• Rewolucja islamska w Iranie</li> </ul>                                 | – stosuje pojęcia: Bliski Wschód, apartheid, państwa Trzeciego Świata<br>– wskazuje na mapie: Izrael, Egipt, Iran, Irak, Kanał Sueski, Jerozolimę<br>– charakteryzuje konflikt izraelsko-palestyński,                                                                                          | – stosuje pojęcia: syjonizm, kryzys sueski, Rok Afryki,<br>– omawia działalność postaci: Dawida Ben Guriona, Jasera Arafata, Saddama Husajna, Nelsona Mandeli<br>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1948 r., 1956 r., 1967 r., 1973 r.                                                                                                                                                                                                                        | – stosuje pojęcia: wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, bantustan, kibuc, ajatollah<br>– omawia działalność postaci: Gamala Abdela Nasera,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | – stosuje pojęcia: wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, , kibuc,<br>– omawia działalność postaci: ajatollaha Ruhollaha Chomejniego                                                                                                                                                                                    | – stosuje pojęcia: harkisi, OJA, Ruch Państw Niezaangażowanych<br>– omawia działalność postaci: Frederika de Klerka, Patrice’a Lumumby |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dekolonizacja w Afryce</li> <li>• Konflikty okresu dekolonizacji</li> <li>• Państwa Trzeciego Świata</li> </ul>                                                       | dostrzegając rolę światowych mocarstw w konflikcie na Bliskim Wschodzie                                                                                                                                           | – wskazuje na mapie: Izrael, Egipt, Iran, Irak, Kanał Sueski, Jerozolimę<br>– omawia przyczyny i skutki dekolonizacji Afryki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | – wskazuje na mapie: półwysep Synaj, Jerozolimę, Tel Awiw,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 14 maja 1948 r.,<br>– opisuje znaczenie rewolucji islamskiej w Iranie                                                                     | – wskazuje na mapie: Zachodni Brzeg Jordanu, wzgórze Golan, Kuwejt, Białą, Katangę<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1954 r., 1979 r., 1980–1988, 1990–1991                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                  |
| Zimnowojenny świat lat 60-tych i 70-tych           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rewolucja kubańska</li> <li>• Kryzys kubański</li> <li>• Konflikty w Ameryce Południowej i Środkowej</li> <li>• Wojna w Wietnamie</li> <li>• Praska Wiosna</li> </ul> | – stosuje pojęcia: kryzys kubański, Praska Wiosna, mur berliński<br>– omawia działalność postaci: Fidela Castro, Leonida Breżniewa,<br>– podaje przykłady dziedzin i miejsc rywalizacji pomiędzy ZSRS a USA       | – stosuje pojęcia: doktryna Breżniewa, gorąca linia,<br>– omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego,<br>– opisuje przyczyny i przebieg kryzysu kubańskiego,<br>– przedstawia przyczyny i przebieg Praskiej Wiosny,<br>– podaje przykłady dziedzin i miejsc rywalizacji pomiędzy ZSRS a USA,<br>– opisuje przyczyny, przebieg i skutki Praskiej Wiosny,<br>– omawia przebieg rywalizacji amerykańsko-sowieckiej w dziedzinie podboju kosmosu | stosuje pojęcia: „socjalizm z ludzką twarzą”,<br>– omawia wydarzenia związane z datami: 1959 r., 1961 r., 1968 r.<br>– omawia działalność postaci: Alexandra Dubčeka, Ryszarda Siwca,<br>– charakteryzuje przyczyny i przebieg wojny w Wietnamie | – stosuje pojęcia: „socjalizm z ludzką twarzą”, operacja „Dunaj”, Vietcong<br>– omawia działalność postaci: Augusto Pinocheta, Gustáva Husáka, Ernesto Che Guevary<br>– charakteryzuje przyczyny i przebieg wojny w Wietnamie<br>– omawia wydarzenia związane z datami: 12 kwietnia 1961 r., 17 kwietnia 1961 r., 1975 r. | – omawia działalność postaci: Daniela Ortegi, Salvadora Allende,<br>– omawia okoliczności przejęcia władzy przez Pinocheta                                       |
| Przemiany kulturowe i społeczne II połowy XX wieku | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Początki integracji europejskiej</li> <li>• Walka z rasizmem w USA</li> <li>• Kultura w latach 1945–1968</li> <li>• Rewolucja obyczajowa lat 60.</li> </ul>           | – stosuje pojęcia: traktaty rzymskie, rewolucja seksualna, feminizm, segregacja rasowa,<br>– omawia działalność postaci: Martina Luthera Kinga,<br>– omawia przyczyny i początki procesu integracji europejskiej, | – stosuje pojęcia: EWG, Euratom, feminizm, dzieci kwiaty, ruch hipisowski, pacyfizm,<br>– omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego,                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | – stosuje pojęcia: Euratom, EFTA, festiwal Woodstock,<br>– omawia działalność postaci: Jana XXIII, Pawła VI Betty Friedan,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami:                                                                           | – stosuje pojęcia: Euratom, EFTA, egzystencjalizm, teatr absurdu, festiwal Woodstock, Czarne Pantery                                                                                                                                                                                                                      | – ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II<br>– ocenia znaczenie zamachu na prezydenta USA J. F. Keneddy’ego<br>– określa znaczenie festiwalu w Woodstock |

|                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Subkultury i ruchy kontestatorskie</li> <li>• Sobór watykański II</li> </ul>                                                                                                                     | – prezentuje poglądy ruchu feministycznego w drugiej połowie XX wieku                                                                                                                                                                                                                                                            | – wymienia wydarzenia związane z latami: 1962–1965, 1964 r., maj 1968 r.,<br>– omawia przyczyny i początki procesu integracji europejskiej,<br>– przedstawia główne przyczyny pojawienia się nowych tendencji w kulturze w latach 60. XX w.,<br>– opisuje walkę o równouprawnienie ludności czarnoskórej w USA                                                                                                                                                                                               | grudzień 1965 r., 15–18 sierpnia 1969 r.,<br>– podaje przykłady dotyczące kultury lat 60.: Elvisa Presleya, Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Jamesa Deana, Marlona Brando<br>– podaje główne założenia przyjęte na soborze watykańskim II                                                     | – omawia działalność postaci: Malcolma X, Rosy Parks,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: grudzień 1965 r., 15–18 sierpnia 1969 r.,<br>– wyjaśnia genezę terroru środowisk skrajnie lewicowych                                                                      |                                                                                                                                                                     |
| <p style="text-align: center;"><b>Dział IV:</b><br/><b>Polska i Polacy po zakończeniu wojny</b></p> |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                     |
| Początki komunizmu w Polsce 1944-47                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Manifest PKWN i Polska lubelska</li> <li>• Walka z Podziemiem</li> <li>• Nowy rząd i referendum</li> <li>• Wybory do sejmu</li> <li>• Likwidacja partii opozycyjnych i powstanie PZPR</li> </ul> | – stosuje pojęcia: Manifest PKWN, żołnierze niezłomni, PSL,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1944 r., 4–11 lutego 1945 r.,<br>– omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Danuty Siedzikówny ps. Inka, Witolda Pileckiego<br>– omawia działalność żołnierzy niezłomnych, podaje przykłady postaci | – stosuje pojęcia: TRJN, proces szesnastu, kwatera na Łączyce, PSL, referendum ludowe<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1945 r., 30 czerwca 1946 r., 19 stycznia 1947 r.<br>– omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta,<br>– charakteryzuje znaczenie referendum ludowego<br>podaje przykłady postaci<br>– opisuje metody walki komunistów z opozycją<br>– przedstawia wybrane miejsca pamięci ofiar reżimu komunistycznego (Łączka). | – stosuje pojęcia: WiN, Testament Polski Walczącej, odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne<br>– omawia działalność postaci: Władysława Gomułki,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 27 lipca 1944 r., 16 sierpnia 1944 r., 1 grudnia 1944 r., 31 grudnia 1944 r., 19 stycznia 1945 r., | – stosuje pojęcia: obława augustowska, WiN, Blok Demokratyczny, odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, omawia działalność postaci: Jana Stanisława Jankowskiego, Kazimierza Pużaka,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 27 marca 1945 r., 1 lipca 1945 r., 1946 r., | – omawia działalność postaci: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Antoniego Hedy, Stefana Bembińskiego<br>– przedstawia przebieg i złożone okoliczności pogromu kieleckiego |

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                              |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | – wymienia przykłady wyborów sfalszowanych przez komunistów (referendum ludowe, wybory 1947 r.)                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 28 kwietnia 1947 r., 1958 r.                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                              |
| Powojenna odbudowa       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Straty wojenne i bilans ofiar</li> <li>• Nowe granice Polski</li> <li>• Przesiedlenia ludności</li> <li>• Reforma rolna</li> <li>• Nacjonalizacja i kolektywizacja</li> <li>• Odbudowa przemysłu i infrastruktury w Polsce</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: Ziemie Odzyskane, gospodarka planowa, PGR,</p> <p>– omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta</p> <p>– przedstawia bilans polskich strat wojennych</p> <p>– wskazuje na mapie: granice Polski po II wojnie światowej, linię Curzona, Ziemie Odzyskane, Kresy Wschodnie</p> <p>– charakteryzuje założenia planu trzyletniego i sześcioletniego</p> <p>– opisuje przyczyny i przebieg kolektywizacji rolnictwa w Polsce</p> <p>– wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRS</p> | <p>– stosuje pojęcia: linia Curzona, nacjonalizacja przemysłu, gospodarka planowa, „wyścig pracy”, akcja „Wisła”,</p> <p>– omawia działalność postaci: Hilarego Minca,</p> <p>– omawia powojenne przesiedlenia ludności na ziemiach polskich</p> <p>– omawia znaczenie dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu</p> | <p>– stosuje pojęcia: bitwa o handel, CUP, repatriacja dóbr kultury</p> <p>– omawia działalność postaci: Wincentego Pstrowskiego,</p> <p>– określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu</p> <p>– podaje konsekwencje wymiany pieniędzy w 1950 r.</p> | <p>– omawia działalność postaci: Karola Świerczewskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego i Piotra Zaremby</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1945 r., 1949 r., 28 października 1950 r.</p> | <p>– ocenia okres odbudowy oraz charakteryzuje projekty reformy rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu i handlu</p>                                                            |
| Stalinizm polski 1948-56 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sowietyzacja Polski</li> <li>• Represje polityczne</li> <li>• Prześladowania Kościoła w stalinowskiej Polsce</li> <li>• Sowietyzacja młodego pokolenia</li> <li>• Stalinizm w kulturze i nauce</li> </ul>                             | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL,</p> <p>– omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta, kard. Stefana Wyszyńskiego, Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil</p> <p>– omawia zmiany ustrojowe wprowadzane na mocy Konstytucji PRL z 1952 r.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, stalinizm, socrealizm, Pałac Kultury i Nauki, demokracja ludowa,</p> <p>– omawia działalność postaci: Józefa Cyrankiewicza, Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Władysława Gomułki,</p>                                                                                                    | <p>– stosuje pojęcia: ZMP, Służba Polsce, ZWM, ZSL, SD, ruch księży patriotów, Stowarzyszenie PAX</p> <p>– omawia działalność postaci: Witolda Pileckiego,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947 r.,</p>                                                                                          | <p>– stosuje pojęcia: nomenklatura, ruch księży patriotów, Stowarzyszenie PAX</p> <p>– omawia działalność postaci: Czesława Kaczmarka, Zenona Kliszki, Michała Żymierskiego ps. Rola</p>                   | <p>– omawia działalność postaci: Jana Padewskiego, Bolesława Piaseckiego</p> <p>– przedstawia nurt współpracy z komunistami części przedwojennych środowisk politycznych</p> |

|                                            |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                  |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                            |                                                                                                                                                                                                                                   | <p>– podaje przykłady socrealizmu w Polsce</p> <p>– przedstawia przypadki mordów sądowych w okresie stalinizmu na przykładzie sprawy gen. Fieldorfa</p>                                                                                                                                                             | <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1948–1956, 15 grudnia 1948 r., 1952 r.</p> <p>– opisuje formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego w okresie stalinizmu,</p> <p>– opisuje metody sowietyzacji młodego pokolenia Polaków</p> <p>– przedsięwzięte przez władze komunistyczne</p>                                                                                                                                                              | <p>czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r.</p> <p>– przedstawia proces sowietyzacji kraju na płaszczyźnie ustrojowej, gospodarczo-społecznej i kulturowej</p>                                                                                                                                                                                                      | <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947 r., czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                  |
| <p>Polski Październik 1956 roku</p>        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Początek odwilży politycznej</li> <li>• Rywalizacja frakcji w PZPR</li> <li>• Poznański Czerwiec 1956 r.</li> <li>• Październik 1956 roku</li> <li>• Odwilż i jej zakończenie</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: odwilż, poznański Czerwiec, polski Październik,</p> <p>– omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r.</p> <p>– podaje przykłady odwilży w Polsce po r. 1956</p> | <p>stosuje pojęcia: aparat bezpieczeństwa, destalinizacja, ZOMO</p> <p>– omawia działalność postaci: Konstantego Rokossowskiego</p> <p>– wyjaśnia przyczyny, przebieg i następstwa poznańskiego Czerwca</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r.</p> <p>– prezentuje okoliczności powrotu Władysława Gomułki do władzy po śmierci Stalina</p> <p>– charakteryzuje zakończenie procesu odwilży w Polsce</p> | <p>– stosuje pojęcia: Klub Krzywego Koła, „Po Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji</p> <p>– omawia działalność postaci: Józefa Światły, Józefa Cyrankiewicza, Romana Strzałkowskiego</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 28–30 czerwca 1956 r., 19–20 października 1956 r., 1957 r.</p> <p>– wyjaśnia, jakie było znaczenie VIII Plenum KC PZPR</p> | <p>– stosuje pojęcia: puławianie, natolińczycy, Klub Krzywego Koła, „Po Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji, – prezentuje poglądy natolińczyków oraz puławian,</p> <p>– ocenia postawy Józefa Cyrankiewicza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich na podstawie tekstów źródłowych</p> <p>– porównuje przebieg i skutki polskiego Czerwca i Października 1956 z powstaniem węgierskim z 1956 r.</p> | <p>– opisuje znaczenie wydarzeń październikowych 1956 r. z uwzględnieniem złożonej sytuacji międzynarodowej;</p> |
| <p>Mała stabilizacja Gomułki 1956-1970</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rządy Gomułki</li> <li>• Polityka zagraniczna PRL</li> <li>• Konflikt władz z Kościołem</li> </ul>                                                                                       | <p>– stosuje pojęcia: mała stabilizacja, , obchody Millennium Chrztu Polski, Grudzień '70,</p>                                                                                                                                                                                                                      | <p>– stosuje pojęcia: opozycja wewnątrzpartyjna, paryska „Kultura”, antysemityzm, „czarny czwartek”</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>– stosuje pojęcia: plan Rapackiego, polska szkoła filmowa, dogmatycy, rewizjoniści, „Znak”, „komandosi”, list</p>                                                                                                                                                                                                                                          | <p>– opisuje pierwsze reakcje i działania tworzącej się opozycji</p> <p>– charakteryzuje przyczyny i narastanie</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>– stosuje pojęcia: List 34,</p> <p>– omawia działalność postaci: Jana Józefa Lipskiego, Karola</p>            |

|                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kształtowanie się opozycji</li> <li>• Marzec '68</li> <li>• Wydarzenia na Wybrzeżu – Grudzień '70</li> </ul>                                                                                                                                                                                           | <p>– omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, Edwarda Gierka</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: marzec 1968 r., 17 grudnia 1970 r.,</p> <p>– przedstawia okoliczności i bezpośrednie przyczyny wydarzeń Marca '68</p> <p>– przedstawia, jak przebiegały obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego i tysięcznej rocznicy chrztu Polski</p>                                                                                          | <p>– omawia działalność postaci: Willy'ego Brandta, Antoniego Słonimskiego, Jacka Kuronia, Adama Michnika,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 15–17 grudnia 1970 r.</p> <p>– omawia sytuację gospodarczą z lat 1956–1970</p> <p>– określa stosunek władz PRL do inteligencji i młodzieży studenckiej</p> <p>– ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu wobec władz PRL</p> <p>– wyjaśnia genezę Grudnia '70 oraz opisuje przebieg wydarzeń</p> | <p>biskupów polskich do niemieckich, Marzec '68, „bananowa młodzież”</p> <p>– omawia działalność postaci: Jerzego Giedroycia, Zbigniewa Cybulskiego, Andrzeja Wajdy, Kazimierza Dejmka, kard. Stefana Wyszyńskiego,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1965 r., 1966 r., styczeń 1968 r., 7 grudnia 1970 r.</p> <p>– ocenia zachowanie władz PRL i ZSRG w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.</p> | <p>konfliktu władz z Kościołem katolickim po umocnieniu się władzy Władysława Gomułki</p> <p>– opisuje najważniejsze wydarzenia procesu normalizacji relacji Polska–RFN</p> <p>– ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu wobec władz PRL</p>                                                                                | <p>Modzelewskiego, Adama Rapackiego, Piotra Jaroszewicza</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>Dekada gierkowska 1970-1980, początki opozycji antykomunistycznej</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zmiana na szczycie władzy</li> <li>• Rozwój gospodarczy pod rządami Gierka</li> <li>• Początki kryzysu gospodarczego</li> <li>• Strajki w czerwcu 1976 r.</li> <li>• Narodziny opozycji demokratycznej</li> <li>• Relacje z Kościołem katolickim</li> <li>• Pielgrzymka papieża do ojczyzny</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia i wyjaśnia skróty: „maluch”, „Pewex”, , KOR, drugi obieg, wiza,</p> <p>– omawia działalność postaci: Leonida Breżniewa, Edwarda Gierka, Jana Pawła II,</p> <p>– omawia cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka,</p> <p>– przedstawia prześladowania opozycji na przykładzie sprawy Stanisława Pyjasa,</p> <p>– omawia rolę pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski</p> | <p>– stosuje pojęcia i wyjaśnia skróty: propaganda sukcesu, Czerwiec '76, , ROPCiO, Wolne Związki Zawodowe, konklawe,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1976 r., 16 października 1978 r., czerwiec 1979 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Stanisława Pyjasa, Anny Walentynowicz,</p> <p>– tłumaczy, jakie były przyczyny powstania masowej opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w.</p>                                                 | <p>– prezentuje okoliczności objęcia i umocnienia władzy Edwarda Gierka</p> <p>– wyjaśnia genezę oraz skutki przemian gospodarczych w czasach rządów Edwarda Gierka</p> <p>– omawia cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka</p> <p>opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Jacka Kuronia,</p>                       | <p>– wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: Uniwersytet Łatający, Kluby Inteligencji Katolickiej, KPN, RMP,, Studencki Komitet „Solidarności”</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1975 r., 1977 r.</p> <p>– omawia działalność postaci: Piotra Jaroszewicza, Zbigniewa Romaszewskiego, Edwarda Lipińskiego, Adama Michnika,</p> | <p>– omawia działalność postaci: Kazimierza Świtonia, Zbigniewa Romaszewskiego, Edwarda Lipińskiego, Romualda Szeremietiewa, Aleksandra Halla, Bogdana Borusewicza, Kazimierza Wyszowskiego, Leszka Moczulskiego, Wandy Rutkiewicz porównuje podobieństwa i różnice polityki władz PRL w stosunku do Kościoła za rządów Gomułki i Gierka</p> |

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                      |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Leszka Moczulskiego, Andrzeja Gwiazdy, Antoniego Macierewicza, Jana Lityńskiego, Adama Michnika, Aleksandra Halla, Bogdana Borusewicz, omawia oraz wskazuje na mapie najważniejsze inwestycje gospodarcze z lat 1970–1980                                                          | – przytacza przykłady działań opozycyjnych w latach 70. XX w.<br>– wymienia osiągnięcia polskich sportowców w okresie rządów Gierka                                                                              |                                                                                                                                                                |
| Od „Solidarności” do stanu wojennego | <ul style="list-style-type: none"> <li>Wydarzenia sierpniowe</li> <li>Porozumienia sierpniowe</li> <li>„Karnawał »Solidarności«”</li> <li>Polityka władz wobec „Solidarności”</li> <li>Sytuacja międzynarodowa</li> </ul>         | <p>– stosuje pojęcia: porozumienia sierpniowe, 21 postulatów, strajk solidarnościowy,</p> <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy,</p> <p>Jana Pawła II,</p> <p>– tłumaczy genezę wydarzeń sierpniowych w 1980 r.,</p> <p>– przedstawia przebieg procesu powstawania NSZZ „Solidarność”</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegał fenomen popularności „Solidarności”</p> | <p>– stosuje pojęcia: NSZZ „Solidarność”, „karnawał »Solidarności«”</p> <p>– omawia działalność postaci: Michaiła Gorbaczowa, Anny Walentynowicz, Jerzego Popiełuszki, Czesława Miłosza</p> <p>– podaje daty podpisania porozumień w Szczecinie, Gdańsku i Jastrzębiu-Zdroju</p> <p>– przedstawia przebieg procesu powstawania NSZZ „Solidarność”</p> <p>– przedstawia ewolucję postawy władz komunistycznych do opozycji solidarnościowej w latach 1980–1981</p> | <p>– omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Adama Michnika, Bronisława Geremka, Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Gwiazdy, Tadeusza Mazowieckiego</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 17 września 1980 r., wrzesień–październik 1981 r.</p> | <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jagielskiego, Stanisława Kani, Mieczysława Rakowskiego,</p> <p>– opisuje wpływ sytuacji międzynarodowej na działalność „Solidarności” w Polsce w latach 1980–1981</p> | <p>– przedstawia rolę płk. Ryszarda Kuklińskiego w kształtowaniu polityki Zachodu wobec Polski w okresie 1980–1981</p>                                         |
| Stan wojenny – dlaczego?             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce</li> <li>Podziemie polityczne w okresie stanu wojennego</li> <li>Zakończenie stanu wojennego</li> <li>Sytuacja opozycji w stanie wojennym</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, internowanie,</p> <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy,</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 13 grudnia 1981 r.</p>                                                                                                                                                           | <p>– stosuje pojęcia: OPZZ, internowanie, pacyfikacja kopalni „Wujek”</p> <p>– omawia działalność postaci: Jerzego Popiełuszki, Tadeusza Mazowieckiego</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1980 r., 1983 r. i 1987 r.</p>                                                                                                                                                                                                                             | <p>– stosuje pojęcia: wydarzenia bydgoskie, Pomarańczowa Alternatywa,</p> <p>– omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Adama Michnika, Bronisława</p>                                                                                               | <p>stosuje pojęcia: spotkanie w Magdalence, Pomarańczowa Alternatywa, ustawa Wilczka</p> <p>– omawia działalność postaci: Wojciecha Jagielskiego,</p>                                                            | <p>– omawia rosnące różnice w stanowiskach działaczy „Solidarności” wobec władz komunistycznych i planu porozumień politycznych w kraju w latach 1988–1989</p> |

|                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Sytuacja gospodarcza</li> <li>• Próby naprawy polskiej gospodarki</li> <li>• Początek dialogu władzy z opozycją</li> </ul>                                                                  | <p>– przedstawia okoliczności i przebieg wprowadzenia stanu wojennego,</p> <p>– omawia znaczenie pielgrzymek Jana Pawła II do Polski,</p> <p>– przedstawia sytuację gospodarczą lat 80. w PRL</p>                                                           | <p>– przedstawia okoliczności i przebieg wprowadzenia stanu wojennego,</p> <p>– charakteryzuje społeczne i polityczne skutki wprowadzenia stanu wojennego,</p> <p>– przedstawia sytuację gospodarczą lat 80. w PRL,</p>                                                                                                                               | <p>Geremka, Władysława Frasyniuka, Przemysława Gintrowskiego, Jacka Kaczmarskiego</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1983 r., 1983 r., 19 października 1984 r., 1988 r.,</p> <p>– omawia plany reform gospodarczych podejmowanych przez władze komunistyczne</p>                                   | <p>Stanisława Kani, Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Zbigniewa Messnera, Alfreda Miodowicza, Mieczysława Rakowskiego, Heleny Łuczywo, Waldemara Fydrycha,</p> <p>– opisuje przebieg wydarzeń polityczno-społecznych w Polsce w latach 1981–1989 na tle sytuacji międzynarodowej</p> |  |
| <p style="text-align: center;"><b>Dział V:</b><br/><b>Świat i Polska na przełomie XX i XXI wieku</b></p> |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
| Kryzys za „żelazną kurtyną”                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ZSRS w czasach Breżniewa</li> <li>• Sytuacja w europejskich krajach socjalistycznych</li> <li>• Ofensywa Reagana</li> <li>• Wojna w Afganistanie</li> <li>• Kryzys władzy w ZSRS</li> </ul> | <p>– stosuje pojęcia: program „gwiezdnych wojen”, pierestrojka,</p> <p>– omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa,</p> <p>– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80.</p> <p>prezentuje program reform Michaiła Gorbaczowa</p> | <p>– stosuje pojęcia: głośność, katastrofa czarnobylska, rakiety batalistyczne</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1979 r., 1981–1989</p> <p>– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80.</p> <p>– prezentuje polityczne następstwa katastrofy czarnobylskiej</p> <p>– opowiada o reformach wewnętrznych ZSRS wprowadzonych przez</p> | <p>stosuje pojęcia: mudżahedini, talibowie, układy Salt 1 i Salt 2</p> <p>– omawia działalność postaci: Helmuta Kohla, Margaret Thatcher</p> <p>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1985 r., 1986 r.</p> <p>– omawia międzynarodowe skutki kryzysu władzy w ZSRS</p> <p>– przedstawia rolę polityki zbrojeń USA</p> | <p>stosuje pojęcia: mudżahedini, talibowie, układy Salt 1 i Salt 2</p> <p>– omawia działalność postaci: Jimmiego Cartera, Jurija Andropowa, Konstantina Czernienki,</p> <p>– omawia międzynarodowe skutki kryzysu władzy w ZSRS</p>                                                           |  |

|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Gorbaczowa (głosnost i pieriestrojka)<br>– wyjaśnia rolę konfliktu afgańskiego w procesie słabnięcia ZSRS                                                                                                                                                                                                                                                     | i projektu „wojen gwiazdnych” dla załamania potencjału zbrojeniowego ZSRS                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                  |
| Jesień Narodów i upadek systemu jałtańskiego     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Początki transformacji</li> <li>• Aksamitna rewolucja</li> <li>• Krwawy koniec reżimu Ceaușescu w Rumunii</li> <li>• Upadek muru berlińskiego</li> <li>• Zjednoczenie Niemiec</li> </ul>      | – stosuje pojęcia: Jesień Narodów, upadek muru berlińskiego,<br>– omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa,<br>– charakteryzuje najważniejsze wydarzenia procesu jednoczenia Niemiec                                                                                                                                                        | – stosuje pojęcia: aksamitna rewolucja, „aksamitny rozwód”, masakra na placu Tiananmen<br>– omawia działalność postaci: Václava Havla, Helmuta Kohla, Nicolae Ceașescu<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 25 grudnia 1989 r., 9 listopada 1989 r.–3 października 1990 r.<br>– charakteryzuje najważniejsze wydarzenia procesu jednoczenia Niemiec    | – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 stycznia 1993 r., 22 maja 1988 r., 29 grudnia 1989 r., czerwiec 1990 r.<br>– ocenia wpływ przemian politycznych w Polsce na proces rozpadu komunizmu w Europie<br>– omawia przyczyny upadku komunizmu w Europie w latach 1989–1991 | – stosuje pojęcia: Węgierskie Forum Demokratyczne, Trójkątny Stół,<br>– porównuje burzliwy przebieg upadku reżimu komunistycznego w Rumunii i Albanii z pokojowymi przemianami w Czechosłowacji i na Węgrzech,<br>– opisuje okoliczności i skutki rozpadu Czechosłowacji | – charakteryzuje zmiany społeczne i gospodarcze w Chinach po śmierci Mao Zedonga z uwzględnieniem masakry na placu Tiananmen     |
| Rozpad ZSRR i konflikty po upadku „imperium zła” | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozpad ZSRS</li> <li>• Republiki postsowieckie</li> <li>• Konflikty w dawnym ZSRS</li> <li>• Wojny czeczeńskie</li> <li>• Wojna w dawnej Jugosławii</li> <li>• Konflikt w Rwandzie</li> </ul> | – stosuje pojęcia: WNP, wojny czeczeńskie,<br>– omawia działalność postaci: Borysa Jelcyna, Alaksandra Łukaszenki<br>– omawia zmiany polityczne na terenie Ukrainy i kształtowanie się silnej, niezależnej od Rosji państwowości ukraińskiej,<br>– wskazuje na mapie: Jugosławię, Serbię, Słowenię, Chorwację, Bośnię i Hercegowinę, Macedonię, Czeczenię. Mołdawię | stosuje pojęcia: <i>pomarańczowa rewolucja</i> , <i>Euromajdan</i> ,<br>– omawia działalność postaci: Giennadija Janajewa, Dżohara Dudajewa,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 8 grudnia 1991 r., 26 grudnia 1991 r.<br>– charakteryzuje proces rozpadu ZSRS i określa jego następstwa<br>– przedstawia przebieg wojen czeczeńskich i ich rezultaty | – omawia działalność postaci: Stanisława Szuszkiewicza, Leonida Kuczmy,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 1988–1994, 1990, 1999, 2000, 2004, 11 marca 1990 r.,<br>– charakteryzuje postanowienia umowy z Dayton i układu paryskiego z 1995 r.                       | – omawia działalność postaci: Achmada i Ramzana Kadyrowów, Słobodana Miloševicia<br>prezentuje zróżnicowane losy państw postsowieckich i próby stworzenia rosyjskiej strefy wpływów<br>– omawia genezę oraz przebieg konfliktu pomiędzy Tutsi i Hutu                     | – przedstawia przebieg konfliktu azersko-ormiańskiego o Górski Karabach<br>– przedstawia przyczyny i skutki terroryzmu Czeczenów |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                        |                                                                                                                                |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | – wskazuje na mapie: Czarnogórę, Kosowo,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | – opisuje konflikty na terenie byłej Jugosławii i podaje ich wyniki                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                        |                                                                                                                                |
| Procesy integracyjne w Europie | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Narodziny Unii Europejskiej</li> <li>• Instytucje Unii Europejskiej</li> <li>• Strefa Schengen</li> <li>• Wspólna waluta</li> <li>• Rozszerzenie UE o kraje Europy Środkowo-Wschodniej</li> </ul>                | – stosuje pojęcia: Unia Europejska, układ z Schengen,<br>– wymienia wydarzenia związane z latami: 2004 r.,<br>– podaje przyczyny integracji europejskiej<br>– przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej<br>– omawia symbole UE                                                                                                                                                       | – stosuje pojęcia: Komisja Europejska, Parlament Europejski, grupa helsińska<br>– wymienia wydarzenia związane z latami: 1993 r., 2020 r.<br>– wskazuje na mapie państwa należące do różnych wspólnot europejskich<br>– omawia proces stopniowego rozszerzania UE<br>– charakteryzuje znaczenie układu z Schengen                                                                                                                                                                 | – ocenia przyczyny i znaczenie brexitu<br>– wymienia podstawowe instytucje Unii Europejskiej                                                                                                                                                                                                                                | – wymienia wydarzenia związane z datami: 26 marca 1995 r., 16 grudnia 1991 r., 8 kwietnia 1994 r., 16 kwietnia 2003 r. | – charakteryzuje różne koncepcje integracji Unii Europejskiej: „Europa ojczyzn” i federacja                                    |
| Problemy współczesnego świata  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cyfryzacja i globalizacja</li> <li>• Wzrost poziomu życia</li> <li>• Kultura globalna</li> <li>• Zagrożenia ekologiczne</li> <li>• Świat nierówności</li> <li>• Ruchy fundamentalistyczne i terroryzm</li> </ul> | – stosuje pojęcia: <i>internet, telefonia komórkowa, komercjalizacja, popkultura, Al-Kaida, Państwo Islamskie (ISIS)</i> ,<br>– omawia działalność postaci: George’a W. Busha, Osamy bin Ladena,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 11 września 2001 r.,<br>– wskazuje cechy współczesnej kultury masowej,<br>– omawia zagrożenia wynikające z działalności Państwa Islamskiego | – stosuje pojęcia: <i>amerykanizacja, „globalna wioska”, antyglobaliści, slumsy</i><br>– omawia znaczenie wydarzeń z 11 marca 2004 r. i 7 lipca 2005 r.,<br>– omawia zalety i wady nowych środków komunikacji<br>– charakteryzuje zagrożenia współczesnego terroryzmu,<br>– omawia ataki terrorystyczne na WTC, kolej w Madrycie i londyńskie metro,<br>– wymienia czynniki związane ze współczesną gospodarką światową, które negatywnie wpływają na stan środowiska naturalnego | – stosuje pojęcia: <i>Anonymous, protokół z Kioto, slumsy, bogata Północ i biedne Południe, fundamentalizm</i> ,<br>– przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata<br>– prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata,<br>– ocenia rozwój kultury masowej, prezentując jej wady i zalety | – przedstawia postulaty antyglobalistów i je ocenia,<br>– omawia przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie po 2001 r.    | – omawia wpływ kapitału na politykę we współczesnym świecie,<br>– przedstawia udział Polaków w wojnie w Iraku i w Afganistanie |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                               |
| Droga do Okrągłego Stołu                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obrady Okrągłego Stołu</li> <li>• Wybory czerwcowe 1989 r.</li> <li>• <i>Wasz prezydent, nasz premier</i></li> <li>• Podział obozu solidarnościowego</li> </ul>                                                                                                                                    | – stosuje pojęcia: Okrągły Stół,<br>– omawia działalność postaci: Lecha Wałęsy,<br>– podaje główne założenia porozumień Okrągłego Stołu                                                                                                                                  | – stosuje pojęcia: sejm kontraktowy, wybory czerwcowe,<br>– omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego,<br>– wymienia wydarzenia związane z datami: 5 kwietnia 1989 r., 4 czerwca 1989 r. | – dostrzega znaczenie powstania niezależnej prasy,<br>– zna okoliczności objęcia stanowiska prezydenta przez Wojciecha Jaruzelskiego,<br>– prezentuje zasady i najważniejsze skutki wyborów, z 4 czerwca 1989 r.                                       | omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Andrzeja Gwiazdy, Kornela Morawieckiego, Leszka Moczulskiego, Adama Michnika                                                                                                                        | – przedstawia podział obozu solidarnościowego i różne oceny przemian z 1989 r.                                                                                |
| Pierwsza dekada III RP – przemiany polityczne | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rząd Mazowieckiego i nowela grudniowa</li> <li>• Likwidacja MO i SB</li> <li>• Rozpad obozu solidarnościowego</li> <li>• Formacje postkomunistyczne</li> <li>• Wycofanie wojsk sowieckich z Polski</li> <li>• Konstytucja RP z 1997 r.</li> <li>• Reforma samorządowa i administracyjna</li> </ul> | – stosuje pojęcia: lustracja, dekomunizacja<br>– omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza, Lecha Wałęsy,<br>– charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r.<br>– opisuje okoliczności wycofania wojsk sowieckich z Polski | – stosuje pojęcia: „wojna na górze”,<br>– omawia działalność postaci: Lecha Kaczyńskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego<br>– charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r.            | – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 grudnia 1990 r., 1991 r., 1992 r., 2 kwietnia 1997 r.<br>– przedstawia scenę polityczną III RP<br>– omawia przebieg i znaczenie reformy samorządowej<br>– przedstawia reformę administracyjną kraju z 1999 | stosuje pojęcia i rozwija skróty: PC, BBWR, KPN, UOP, WSI, SDRP, SLD<br>– omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Floriana Siwickiego, Zbigniewa Bujaka, Jarosława Kaczyńskiego, Leszka Millera, Waldemara Pawlaka, Ryszarda Kaczorowskiego | – omawia i ocenia zmiany w strukturach resortów siłowych<br>– opisuje proces transformacji polskiej lewicy i przyczyny jej zwycięstwa wyborczego w latach 90. |
| Pierwsza dekada III RP – przemiany            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Polska na skraju katastrofy gospodarczej</li> <li>• Plan Balcerowicza</li> <li>• Prywatyzacja</li> </ul>                                                                                                                                                                                           | – stosuje pojęcia: hiperinflacja,<br>– omawia działalność postaci: Leszka Balcerowicza                                                                                                                                                                                   | – stosuje pojęcia: reformy Balcerowicza, gospodarka wolnorynkowa, popiwek, bezrobocie strukturalne                                                                                                | – stosuje pojęcia: gospodarka wielosektorowa, biedaszyby, denominacja                                                                                                                                                                                  | – omawia znaczenie prywatyzacji i skutki reform społeczno-gospodarczych                                                                                                                                                                             | – wyjaśnia związek reform gospodarczych z aferami gospodarczymi w latach 90. w Polsce                                                                         |

|                                                      |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                            |                                                                   |                                                                      |
|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| gospodarcze i społeczne                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Społeczne skutki transformacji gospodarczej</li> <li>• Perspektywy po transformacji</li> </ul>                                                                                                  | – charakteryzuje zjawisko hiperinflacji i metody walki z nią                                                                                                                                                                                                          | – przedstawia założenia planu Balcerowicza<br>– charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki transformacji społeczno-gospodarczej                                                                               | – umiejscawia w czasie: reformy Balcerowicza, wprowadzenie denominacji                                                     |                                                                   |                                                                      |
| Polska w strukturach europejskich i euroatlantyckich | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Starania Polski o przystąpienie do NATO</li> <li>• Polska wstępuje do NATO</li> <li>• Integracja z UE</li> <li>• Skutki członkostwa Polski w UE</li> <li>• Polska w strefie Schengen</li> </ul> | – wyjaśnia wydarzenia związane z datami: 12 marca 1999 r., 1 maja 2004 r., 2007 r.<br>– omawia proces przyjmowania Polski do struktur NATO oraz rolę w strukturach tej organizacji<br>– wymienia kraje wchodzące w skład Trójkąta Weimarskiego i Grupy Wyszehradzkiej | – omawia działalność postaci: Jerzego Buzka, Leszka Millera, Aleksandra Kwaśniewskiego, Bronisława Geremka,<br>– przedstawia proces rozpadu instytucji dawnego bloku wschodniego w Europie Środkowo-Wschodniej | – stosuje pojęcia: Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski, strefa Schengen, traktat akcesyjny, program dopłat bezpośrednich | – omawia znaczenie funkcjonowania Polski w ramach strefy Schengen | – charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji Polski z UE |